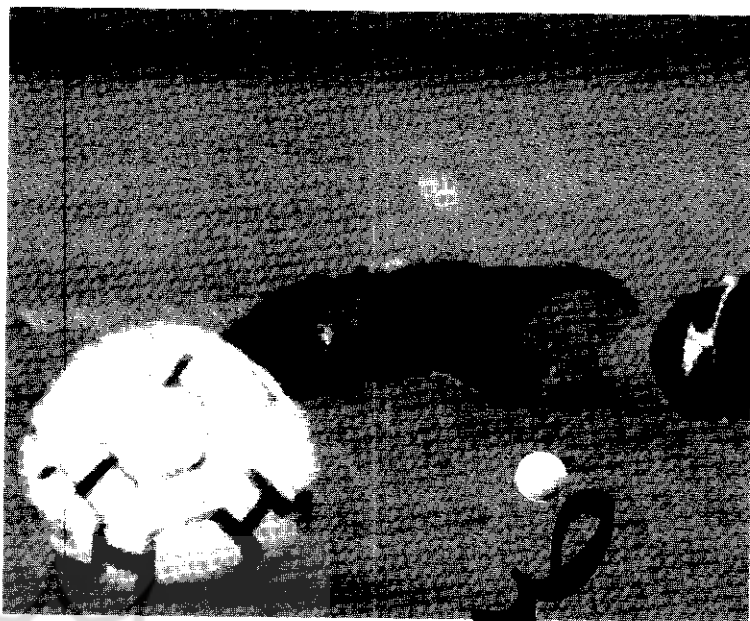

دکتر علیرضا رمضان
استادیار، دانشگاه
شهید رجایی

تربیت بدنی در مدرسه‌ها:

آموزشها و بازیها

سامان یافتن

تعلیم و تربیت ایران را به

میرزا تقی خان امیرکبیر نسبت

می دهند. وی با فراهم آوردن مقدمات

تأسیس «دارالفنون» در سال ۱۲۷۷ ش

(۱۲۶۸ ق) بیست سال پیش از دارالفنون توکیو و سه

سال پس از دارالفنون اسلامبول، سازمان جدید فرهنگی

ایران را بنا نهاد. اقدام او به توجه مردم به موضوع فرهنگ

منجر شد؛ به طوری که در سال ۱۲۸۷ ش، قانون اداری

فرهنگ به تصویب رسید. به دنبال آن، با تصویب قانون

فرهنگ در نهم آبان ۱۲۹۰ نخستین گام در راه ثبت سازمان

فرهنگ برداشته شد. پس از تصویب این قانون، مدرسه های

بسیاری در تهران و سایر شهرستانها افتتاح شدند.

در قانون فرهنگ مصوب، به امر تربیت بدنی و پرورش

جسم دانش آموزان اشاره صریح شده است. در ماده‌ی اول

این قانون، مکتب و مدرسه به تأسیساتی اطلاق شده است که

برای تربیت اخلاقی، علمی و بدنی دایر می شوند. در ماده‌ی

دوم، در مورد برنامه‌هایی که از سوی «وزارت معارف» برای

مدرسه تعیین شده، تصریح شده است که «باید در پروگرام،

حیثیت علمی، صنعتی و نشو و نمای بدنی محفوظ باشد».

اما چنین قانونی مدرسه‌ها را مجبور نمی ساخت، امکانات و

لوازم لازم را برای گسترش فعالیت‌های بدنی فراهم آورند.

به همین دلیل

تصمیم گرفته شد،

ورزش در مدرسه‌ها جنبه‌ی

قانونی و اجباری پیدا کند.

در سال ۱۳۰۶ ش، بنا به پیشنهاد

سید محمدتدین، وزیر فرهنگ وقت و بر اساس

قانونی که از تصویب مجلس شورای ملی گذشت، درس

تربیت بدنی و ورزش به صورت رسمی جزو برنامه‌های درسی

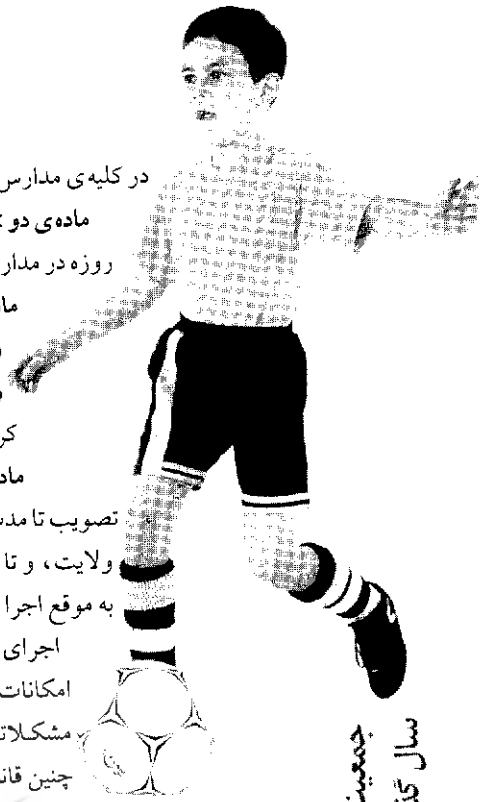
همه‌ی دوره‌های تحصیلی قرار گرفت. به موجب این قانون،

هر روز یک ساعت از برنامه‌ی دانش آموزان به درس تربیت

بدنی و ورزش اختصاص یافت. این قانون دارای چهار ماده

به شرح زیر بود:

ماده‌ی یک: وزارت معارف مجاز است که ورزش را

جمعیت دانش آموزی، یعنی مخاطبان اصلی در آموزش و پرورش، در پنج سال گذشته همواره در حدود ۳۰ درصد جمعیت کل کشور را تشکیل داده است

در کلیه مدارس جدید اجباری کند.

ماده‌ی دو: به غیر از ایام تعطیل، همه روزه در مدارس مزبور ورزش به عمل آید.
ماده‌ی سه: عدد ساعات اوقات ورزش و تربیت بدنی را وزارت معارف تعیین خواهد کرد.

ماده‌ی چهار: این قانون پس از تصویب تا مدت یک سال در مراکز ایالات و ولایت، و تا مدت سه سال در سایر مناطق به موقع اجرا گذاشته خواهد شد.

اجرای این قانون، به علت کمبود امکانات و نیروی متخصص، عملاً با مشکلاتی مواجه شد. از آن جا که چنین قانونی بدون توجه به تأسیسات کافی و نیروی انسانی هدایت کننده

تصویب شده بود، وزارت معارف وقت را بر آن داشت، برنامه‌هایی را برای ساعات ورزش طراحی، تدوین و ابلاغ کند. از این رو در سال ۱۳۱۲، اولین تشکیلات ستادی تربیت بدنی و ورزش برای هدایت ورزش تدوین شد و دایره‌ی تربیت بدنی در وزارت معارف، اوقاف و صنایع مستظرفه تأسیس گردید. سپس در سال ۱۳۱۳، بر اساس تصویب نامه‌ی هیأت وزیران، شهرداری‌های مکلف شدند، نیم درصد از عواید خود را برای انجمن تربیت بدنی و پیشاهنگی هر شهر بپردازند. در سال ۱۳۱۷، این اعتبار به یک درصد و در سال ۱۳۲۸ به حداقل دوو نیم، و حداکثر پنج درصد افزایش یافت.

اعتبارات مزبور چنان که باید تحقق نیافتند. سرانجام در سال ۱۳۳۳، از سوی وزارت کشور مقرر شد که شهرداری‌ها در سراسر کشور حدود سه درصد از عواید را به انجمن‌های «تربیت بدنی» شهرستان‌ها و استان‌ها بپردازند. در آن زمان، تعیین و تخصیص بودجه و اعتبارات برای تهیه‌ی وسایل ورزشی مدرسه‌ها، از مسائل مهم و قابل توجه این انجمن‌ها بود.

بررسی روند ۸۰ ساله‌ی تربیت بدنی و ورزش، بیانگر فراز و نشیب‌های بسیاری است و در حال حاضر نیز در اصل سوم قانون اساسی به امر تربیت بدنی و ورزش همراه با آموزش و پرورش در همه‌ی سطوح، توجه خاصی شده است. همچنین، از آموزش و پرورش و تربیت بدنی

رایگان، ایجاد فضای مناسب برای فعالیت‌های ورزشی و فراهم کردن محیط مناسب برای شکوفایی استعدادها سخن رفته است. در ماده‌ی ۱۱۷ قانون برنامه‌ی چهارم، به برنامه‌ی جامع ورزش مدرسه‌ها، توسعه مکان‌ها و فضاهای ورزشی سرپوشیده (با اولویت دختران) و روباز، افزایش ساعات درس تربیت بدنی، ایجاد باشگاه‌های ورزشی و تربیت نیروی انسانی اشاره شده است.

هدف‌های تربیت بدنی و ورزش در آموزش و پرورش بر مبنای رسالت و مأموریت آموزش و پرورش و برای جهت دادن به رشد همه جانبه‌ی دانش‌آموزان در دوره‌های گوناگون تحصیلی از جنبه‌های اعتقادی، اخلاقی، علمی، آموزشی، فرهنگی و هنری، اجتماعی، زیستی، سیاسی و اقتصادی تعیین شده‌اند. جمعیت دانش‌آموزی، یعنی مخاطبان اصلی در آموزش و پرورش، در پنج سال گذشته همواره در حدود ۳۰ درصد جمعیت کل کشور را تشکیل داده‌اند. در این دوره، تعداد دانش‌آموزان مقطع پیش‌دبستانی سیر صعودی تدریجی قابل مشاهده‌ای داشته است. در دوره‌ی ابتدایی و راهنمایی، این روند سیر نزولی داشته و در دوره‌ی متوسطه و پیش‌دانشگاهی، سیر صعودی قابل توجهی مشاهده می‌شود.

حدود ۸۰ سال از حضور درس تربیت بدنی در برنامه‌ی درسی دوره‌ها و پایه‌های گوناگون تحصیلی می‌گذرد و اجرای این درس توسط معلمان تربیت بدنی و غیرتربیت بدنی، بنا به سلیقه‌ی شخصی، سوابق ورزشی و مدارک دانشگاهی هفته‌ای دو ساعت برگزار می‌شود. متأسفانه، نبود برنامه‌ای منسجم، یکنواخت، علمی و هدفمند، یکی از چالش‌های همیشگی اجرای این درس در مدرسه‌ها بوده است که همواره معلمان، کارشناسان، مدیران و از همه مهم‌تر مخاطبان اصلی آن، یعنی دانش‌آموزان، سازماندهی آن را تقاضا داشته‌اند. در برنامه‌ی هر درس، باید هدف‌ها مشخص و منطبق با هدف‌های آموزشی دوره‌ی تحصیلی، استانداردهای از قبل تعیین شده، و ارزیابی‌ها به گونه‌ای باشند که بتوان آن‌ها را به صورت عینی لمس کرد. همواره انتظار می‌رود که تربیت بدنی بتواند، همانند درس‌های دیگر، در مسیری استاندارد شده حرکت کند و معلمان آن نیز با تکیه بر این استانداردها، به آموزش و وظایفی که از آنان انتظار می‌رود، بپردازند.

تصویب راهنمای برنامه‌ی درس تربیت بدنی دوره‌ی ابتدایی در «شورای عالی آموزش و پرورش»، سرمنشأ

در بسیاری از کشورها، از فضاهای متفاوتی همچون امکانات قابل انتقال (استخرهای بادی)، مراکز تفریحی، پارک‌های محلی، زمین‌های اسکیت، پیست‌های دوچرخه سواری و استخرهای موجود نزدیک مدرسه‌ها استفاده می‌کنند

محل‌ها را در اختیار دانش‌آموزان قرار دهند، آن‌ها با خانواده‌های خود در اوقات دیگر نیز مراجعه خواهند کرد و از این طریق، کار آن‌ها نیز رونق خواهد گرفت.

فضاهای خالی مدرسه‌ها که قابلیت استفاده برای انبار، تبدیل شدن به محلی برای استفاده از دوچرخه‌های ثابت، اتاق شطرنج و محل قرار دادن حتی یک میز «تنیس روی میز» را دارند، و استفاده‌های چند منظوره از فضاهای موجود مدرسه‌ها، از جمله راه‌های افزایش فضاهای مناسب در مدرسه‌ها هستند. هم‌زمان با فعالیت برای افزایش فضاهای تربیت‌بدنی، باید فضاهای ورزشی را با روش‌های گوناگون ایمن و جذاب کرد و با دادن اطلاعات و آگاهی لازم به دانش‌آموزان، آن‌ها را به فعالیت متناسب با برنامه راهبری کرد. نصب پوسترها و ارائه‌ی عناوینی با محتوای هشدارهای مناسب در زمینه‌ی استفاده‌ی مطلوب از تجهیزات ورزشی و فضا، می‌تواند به ایمنی دانش‌آموزان کمک کند. همچنین، نصب پوسترهایی با محتوای روش‌های کسب آمادگی جسمانی، تاریخچه‌ی ورزش‌های گوناگون، اطلاعات متنوع درباره‌ی تغذیه و بهداشت ورزشی، المپیک‌ها، مهارت‌های اجتماعی، آزمون‌های آمادگی جسمانی، تجزیه و تحلیل

مهارت‌های متفاوت ورزشی و نکات ایمنی نیز می‌توانند، ضمن افزایش جاذبه‌های فضاهای تربیت‌بدنی و ورزش، به ایمنی فضاهای استفاده‌ی مطلوب از تجهیزات ورزشی کمک کنند.

تحویلی عظیم و بهانه‌ای است برای طرح موضوع درس تربیت‌بدنی و اجرای مطلوب آن در مدرسه‌های کشور. دانش‌آموزان برای اجرای ساعات درس تربیت‌بدنی باید با تجهیزاتی مناسب و در محیطی ایمن به فعالیت بپردازند. وجود تسهیلاتی همچون استخرشنا، پیست دو و میدانی، سالن سرپوشیده و فضاهای روباز مناسب، کافی و ایمن، نقطه‌ی مطلوب انتظار معلمان، مدیران و کارشناسان است. فضای مطلوب ورزشی باید دارای اتاق، معلم، رختکن، دوش‌ها و توالت‌ها، انبار تجهیزات ورزشی برای اجرای مناسب درس تربیت‌بدنی بر اساس برنامه‌های مصوب و مورد انتظار و متناسب با هدف‌های تربیت‌بدنی و آموزش و پرورش باشد.

متأسفانه، همه‌ی مافضاها و امکانات مناسب در اختیار نداریم. بعضی از همکاران ما در شرایط نامناسب و کم‌تر از استانداردهای مورد نیاز اجرای درس تربیت‌بدنی به کار مشغول هستند. برخی هم توانسته‌اند، امکانات مناسب‌تری فراهم آورند. باید شرایطی فراهم شود که در یک محیط مناسب و ایمن، دانش‌آموزان بیش‌تری بتوانند به انجام فعالیت‌های بدنی بپردازند. محیط مناسب برای اجرای درس تربیت‌بدنی باید متناسب با برنامه‌های مصوب در دوره‌های گوناگون تحصیلی، طراحی و پیش‌بینی شده باشد.

البته ایجاد فضاهای مناسب برای اجرای برنامه‌های مدرسه‌های موجود، با محدودیت‌های بسیاری روبه‌رو است، ولی در مدرسه‌ها و فضاهای جدید می‌توان به ایجاد آنان اقدام کرد. راه دیگر این است که فضاهای موجود در بخش‌های دیگر را شناسایی و از ظرفیت آن‌ها استفاده کنیم. همچنین، استفاده‌ی مشترک از فضاهای مناسب مدرسه‌های دیگر نیز از راهکارهای مناسب است.

در بسیاری از کشورها، از فضاهای متفاوتی همچون امکانات قابل انتقال (استخرهای بادی)، مراکز تفریحی، پارک‌های محلی، زمین‌های اسکیت، پیست‌های دوچرخه سواری و استخرهای موجود نزدیک مدرسه‌ها استفاده می‌کنند. معلمان تربیت‌بدنی نقش فعالی در جست‌وجوی مستمر برای یافتن محل‌های یاد شده با کمترین هزینه در زمان‌هایی که کم‌تر مورد استفاده‌ی عام دارند، ایفا می‌کنند. بخش‌های تجاری نیز می‌دانند و از طریق معلمان به آن‌ها تفهیم شده است و به تجربه دریافته‌اند، اگر این

تجهیزات ورزشی

به‌طور کلی، تهیه‌ی تجهیزات مناسب و ایمن برای اجرای برنامه‌های درس تربیت بدنی در مدرسه‌ها، نیازمند مطالعه و فراهم آوردن فهرست مناسب و استاندارد از تجهیزات است که متناسب با سن رشد، دوره‌ی تحصیلی، جنس، فضای مدرسه و شرایط فرهنگی و اقلیمی طراحی شده باشند. تطبیق این تجهیزات باید در اختیار مناطق آموزش و پرورش و بر مبنای برنامه‌ی درسی باشد تا با توجه به نکات یاد شده تهیه شوند. تجهیزات کمک‌های اولیه نیز از جمله نیازهایی است که در فضاهای تربیت بدنی و ورزشی باید پیش‌بینی شده باشند و می‌تواند در ایمن‌سازی فضای ورزشی نقش مؤثری ایفا کنند. بدیهی است که تجهیزات با توجه به بودجه‌ی مدرسه با کمیت‌ها و کیفیت‌های متفاوت قابل تهیه هستند که البته در همه‌ی موارد باید به استانداردها توجه ویژه داشت. همان‌طور که گفته شد، مبنای تهیه‌ی تجهیزات ورزشی، برنامه‌ی مورد نظر در مدرسه است. اگر قرار است در مدرسه هندبال آموزش داده شود، باید تمرینات متناسب با طرح روزانه به اجرا درآیند و سپس، مسابقات بین کلاسی برگزار شوند. همچنین، تجهیزاتی، مثل تور، پایه، راکت، زمین بدون مانع و با فاصله‌ی مناسب از دیوار، شخص تحویل دهنده و تحویل گیرنده‌ی تجهیزات پیش‌بینی شده باشند. در زمان خرید تجهیزات ورزشی و یا تحویل گرفتن آن‌ها از ادارات، باید به تناسب و استاندارد بودن آن‌ها برای دانش‌آموزان دوره‌های تحصیلی و جنس آن‌ها توجه ویژه داشت. اندازه‌ها و جنس‌های متفاوتی که به یمن حضور کارخانه‌های گوناگون ساخت تجهیزات ورزشی امروزه در جهان وجود دارد، قدرت انتخاب را افزایش داده است.

برای افزایش تجهیزات و امکانات ورزشی می‌توان با سهیم شدن و مشارکت چند مدرسه با یکدیگر اقدام کرد. انجام فوق برنامه‌های ورزشی گروهی و یا اجاره کردن مکان‌ها با یکدیگر نیز، از راه‌های افزایش امکانات هستند. توافق برای خرید تجهیزات با حضور چند مدرسه یا چند منطقه با یکدیگر نیز از راهکارهای دیگر است. با این روش می‌توان از حداکثر امکانات استفاده کرد و انبارهای کم‌تری مورد نیاز است. به این ترتیب می‌توان بودجه را در بخش‌های دیگری به مصرف رساند.

فراهم کردن فضای ایمنی که بتوان آموزش مناسب را به دانش‌آموز داد، به دلایل قانونی و وظایف اخلاقی، بخشی از کار

معلم تربیت بدنی و مربی ورزش است. یقیناً علاقه‌مند نیستید، دانش‌آموزان شما در حین فرایند یاددهی و یادگیری، مهارت‌های جدید، دچار آسیب شوند. به لحاظ قانونی نیز، شما وظیفه‌ی حفاظت از دانش‌آموزان را در برابر هر گونه آسیب و صدمه‌ی ورزشی بر عهده دارید. در یک جامعه‌ی قانونمند، هر گونه قصور و کوتاهی شما می‌تواند، مدرسه و شما را در معرض اتهامات قانونی قرار دهد، و وظیفه‌ی شما پیش‌بینی‌های لازم برای جلوگیری از هر گونه حادثه‌ی احتمالی است.

در صورتی که شما به صورت منطقی به وظایف خود عمل کرده باشید و احتیاط‌های لازم را نیز انجام داده باشید، نباید نگران اتهامات وارده باشید و مسؤولیت بر عهده‌ی ما نخواهد بود. تنظیم دادخواست علیه معلم زمانی امکانپذیر است که قصوری صورت گرفته باشد و یا این‌که احتیاط لازم انجام نگرفته باشد. برای ارائه‌ی دادخواست به دادگاه چهارعامل مورد نیاز است:

۱. معلم در برابر سلامت دانش‌آموزان موظف و مسؤول است و این مسؤولیت ناشی از روابط معلمی - دانش‌آموزی است.
۲. این وظیفه و مسؤولیت اگر با انجام کاری که معلم نباید آن‌را بر حسب وظیفه و مسؤولیت انجام می‌داد و یا برعکس عملی که باید آن‌را انجام می‌داد، نقض و شکسته شود، مقصر است.
۳. صدمه دیدن دانش‌آموز زمانی باشد که تحت نظر معلم مشغول به انجام فعالیت بوده است.
۴. صدمه دیدن دانش‌آموز نتیجه‌ی کوتاهی در انجام مسؤولیت‌های محوله به معلم برای حفاظت از سلامت وی باشد.

دانش‌آموزان نیز باید در زمان تمرینات ورزشی تحت پوشش بیمه باشند. در حقیقت، گاهی اوقات دادگاه اتهامات را متوجه هر دو گروه (معلم و دانش‌آموز) می‌کند و هر دو را در انجام وظایف و مسؤولیت‌هایشان مسؤول می‌داند و محکوم می‌کند و در واقع، مدرسه را از طرف شدن با قانون نجات می‌دهد. بنابراین شما باید این مراحل را انجام دهید:

۱. پیش‌گیری و مراقبت لازم را به عمل آورید.
۲. خطرهای ذاتی هر فعالیتی را یادآوری و سعی کنید، دانش‌آموزان همیشه در معرض دید شما باشند.
۳. از مناسب بودن فعالیت برای دانش‌آموز

حفاظت کافی وابسته به نسبت تعداد دانش آموز به معلم، تمرینات معلم، فاصله‌ی بین دانش آموز و معلم در زمان حادثه، و رعایت قوانین ایمنی است.

- چگونگی حمل بیمار در مواقع ضروری، باید به صورت مداوم تمرین شود.
- دستورالعمل‌های محافظتی در محل‌های مناسب به صورت مکتوب نصب شوند (مثل رختکن، قبل از کلاس و بعد از کلاس) تا معلم مسؤلیت‌های خود را مرتباً مرور کند.
- روش‌های محافظتی در زمان وقوع حادثه‌های گوناگون و نیاز به کمک‌های اضطراری را به صورت مکتوب بنویسید و در دسترس باشد.
- بیمارستان‌ها و مراکز کمک‌رسانی دیگر را شناسایی کنید و تلفن و آدرس آن‌ها را برای اقدام اضطراری در دسترس داشته باشید.

اما چگونه می‌توان اثبات کرد که شما پیش‌بینی همه‌ی امور محافظتی را انجام داده بودید؟ سابقه‌ی هر حادثه‌ای را به صورت مکتوب نگه دارید و فرایند آن را حفظ کنید. معلمان تربیت بدنی باید دوره‌ی کمک‌های اولیه را گذرانده و کارت مخصوص آن‌ها داشته باشند. داشتن و ارائه‌ی گواهی شرکت در کلاس‌های کمک‌های اولیه، یکی از محکم‌ترین اسناد مرتبط با اتهامات علیه شماست که بخشی از تلاش شما را برای محافظت کافی بیان می‌دارد.

مطمئن شوید.

۴. از انجام فعالیت در محیطی مناسب و ایمن اطمینان حاصل کنید.

حفاظت کافی

وندرو سیمسین^۱ در سال ۱۹۹۰ بیش‌ترین تعداد موارد اتهام علیه معلمان تربیت بدنی را ناشی از کافی نبودن حفاظت اعلام کرده است. حفاظت کافی وابسته به نسبت تعداد دانش آموز به معلم، تمرینات معلم، فاصله‌ی بین دانش آموز و معلم در زمان حادثه، و رعایت قوانین ایمنی است. اگر نسبت تعداد دانش آموزان به معلم مناسب باشد، دفاع از معلم و مدرسه، در مقابل اتهام نسبت به زمانی که تعداد دانش آموزان بیش از حد استاندارد باشد، مشکل می‌شود و اتهام کافی نبودن حفاظت را قوت می‌بخشد. دادگاه‌ها معمولاً به سن بلوغ و سطح مهارت دانش آموزان نیز، قبل از مشخص کردن نسبت تعداد دانش آموزان به معلم توجه می‌کنند.

برای کاهش احتمال اتهام علیه شما، مدرسه و منطقه‌تان برای اهمال در انجام حفاظت کافی، این موارد را باید رعایت کنید:

- همیشه در مجاورت (آن‌ها را ببینید و صدایشان را بشنوید) و در دسترس دانش آموزان باشید.
- پیش‌بینی جانشین (نه سرایدار، دانشجو معلم یا فرد غیر متخصص) مناسب قبل از ترک محوطه‌ی کلاس.

روش اجرای فعالیت‌های بدنی

روش دیگری که برای کاهش احتمال اتهام می‌توان از آن استفاده کرد، انتخاب روش و مسیر انجام فعالیت‌های بدنی است. اگر از روشی استفاده کنید که صرفاً روش خود شماست، در زمان صدمه دیدگی دانش آموزان نمی‌توانید دفاع مناسبی داشته باشید. اگر در آموزش خود از روش‌های استاندارد شده استفاده کنید، در زمان صدمه دیدگی دانش آموزان، محکم‌تر می‌توانید از خود دفاع کنید؛ زیرا از برنامه‌های استاندارد شده استفاده کرده‌اید و برنامه‌ها و فعالیت‌ها بر اساس سن، جنس، اندازه، وضعیت بدنی و توانایی دانش آموزان، با توجه به فرایند رشد و به دنبال یکدیگر طراحی شده‌اند.

اگر شما از برنامه‌ای استاندارد شده و مکتوب استفاده کنید، نحوه‌ی آموزش و چگونگی فعالیت و استراحت در آن مشخص شده است. مکتوب کردن طرح درس روزانه و پیش‌بینی فعالیت مناسب، و مکتوب کردن صدماتی که به هر شکل اتفاق می‌افتند، می‌تواند به عنوان دفاع مناسبی مورد استفاده قرار گیرند.

موضوع ایمنی

ایمنی موضوعی است که ورای تهیه و نگهداری تجهیزات و امکانات ورزشی برای استفاده‌ی دانش‌آموزان وجود دارد و باید دقت کرد، این تجهیزات تمیز، سالم و به طور مناسب مورد استفاده قرار گیرند. شما باید با حساسیت، به آموزش و کاربرد قوانین ایمنی توجه داشته باشید و باید در چارچوب اجرای برنامه‌ی استاندارد، قوانین مورد نیاز محل اجرا را تعیین کنید و از دانش‌آموزان

محل مناسبی نگهداری کنید. هر گونه عیب و نقصی را که در تجهیزات مدرسه مشاهده کردید، به صورت مکتوب برای بخش‌های ذیربط بفرستید تا نسبت به رفع عیب و نقص اقدام کنند. البته لازم است که نسخه‌ای از آن را نگهداری کنید. اگر عیب و نقص خیلی جدی بود و احتمال بروز حادثه و صدمه‌ی دیگری وجود داشت، اجازه‌ی استفاده از آن وسیله را تا رفع عیب، به کسی ندهید.

یکی از مواردی که فکر کارکنان تربیت بدنی را ناراحت می‌کند، این است که سالن‌ها را روز چهارشنبه تمیز تحویل می‌دهند و روز شنبه آن‌ها را کثیف و به هم ریخته و خراب تحویل بگیرند. زمانی که چند مدرسه بایکدیگر از یک فضا و تجهیزات مشترک استفاده می‌کنند، این احتمال افزایش پیدا می‌کند. البته برخی از مدرسه‌ها برای حفظ نظافت و مراقبت دائم از تجهیزات در بعدازظهر و روزهای تعطیل، نگهبان یا سرایداری استخدام می‌کنند تا در پایان روزهای تعطیل و قبل از ورود کارکنان و دانش‌آموزان، محل‌های مورد نظر را به دقت پاکیزه کنند.

سازماندهی برنامه

زمانی که معلمان و دانش‌آموزان به جای انجام امور به صورت انفرادی، بایکدیگر همکاری کنند، همگی از آن سود خواهند برد. در این صورت می‌بینیم که همه‌ی افراد در قالب یک تیم مشغول فعالیت خواهند بود. افراد بیش‌تری درگیر در فعالیت‌ها خواهند بود، برنامه‌های شما آسان‌تر اجرا می‌شوند، و زودتر به هدف‌های خود خواهید رسید. به علاوه، دانش‌آموزان نیز باتوجه به حضور معلمان متفاوت می‌توانند، صلاحیت‌ها و شایستگی‌های خود را بیش‌تر نشان دهند.

گروه تربیت بدنی مدرسه

در مدرسه‌هایی که تعداد معلمان تربیت بدنی بیش‌تر از یک نفر است، ترجیح دارد یک نفر به عنوان سرگروه انتخاب شود. این فرد وظیفه دارد، برای انجام ساده‌تر کارها با مسئولان مدرسه مرتبط باشد. او باید به هدف‌های تربیت بدنی در مدرسه پردازد و تکمیل تجهیزات و امکانات مدرسه و ارتقای کیفیت آن‌ها را در نظر بگیرد. همچنین باید بتواند، تصویری روشن و واضح از هدف‌های گروه برای دیگر اعضای مدرسه ترسیم کند. اعضای گروه زمانی خواهند توانست به هدف‌های خود دست یابند که بایکدیگر همکاری داشته باشند و در انجام مسؤلیت‌ها به طور مشترک عمل

گزارش صدمات دانش‌آموز

این فرم باید در سه نسخه تکمیل و توسط سرپرست سالن و معلم رسیدگی کننده، امضا شود. اصل آن به دفتر سرپرستی ارسال می‌شود، نسخه‌ی دوم در دفتر رئیس مدرسه نگهداری می‌شود، و نسخه‌ی سوم نزد معلم رسیدگی کننده می‌ماند.

نام صدمه دیده:

سن:

پایه‌ی تحصیلی:

تاریخ حادثه:

زمان حادثه:

مکان خاص حادثه:

کارمند رسیدگی کننده:

شرح فعالیت‌های هدایتی حادثه:

نوع صدمه:

شرح مراقبت‌های اورژانس ارائه شده:

مراقبت‌های اورژانس توسط داده شد.

بعد از حادثه کجا برده شد؟

اطاق کمک‌های اولیه

تدارک انتقال به خارج مدرسه توسط انجام شد.

در ساعت با ولی تماس گرفته شد.

توضیحات اضافی:

نام و امضای پرکننده‌ی گزارش:

بخواید، همواره از تجهیزات ایمنی و محافظ مثل عینک و کلاه ایمنی استفاده کنند. در فعالیت‌هایی که احتمال خطر می‌رود، مثل شنا، از قبل توصیه‌ها و پیش‌بینی‌های لازم باید انجام شده باشد. بررسی هفتگی وسایل ورزشی و پر کردن چک لیست مناسب، از احتمال بروز صدمات می‌کاهد. پس از بررسی و پر کردن چک لیست، آن را در

نمونه‌ی گزارش لوازم و تجهیزات

سیاست‌ها، خط‌مشی‌ها و روش‌های مدیریتی ایمنی باید با دقت منعکس شوند و مشخص شود، چه کارهایی هنگام بروز حوادث و صدمات باید انجام پذیرند. کپی این موارد که به تأیید مقامات رسمی مدرسه رسیده است، باید در اختیار همه‌ی معلمان قرار گیرد و در فایل رئیس مدرسه گذاشته شود.

کنند. در این صورت، هر فرد از کارآیی بیش‌تری برخوردار خواهد بود. ارتقای تجهیزات و نگهداری از وسایل به تناسب نیازهای آموزشی، استفاده از ابداعات و ابتکارات جدید برای تجهیز بیش‌تر و بهتر، شست‌وشوی لباس‌های ورزشی خریداری شده و قرض گرفته شده، نگهداری و محافظت از رختکن‌ها، رهبری سیستم نظارتی، سازماندهی اردوهای ورزشی، شرکت در انجمن‌های ورزشی و پرکردن اوراق اداری مربوط به گروه تربیت بدنی، از جمله وظایف و مسؤولیت‌های مشترک گروه تربیت بدنی است. اعضای گروه می‌توانند، هر کدام یکی از مسؤولیت‌ها را برعهده بگیرند. برای این‌که همه‌ی اعضا وظایف گوناگون و فرایند انجام امور را تجربه کنند، می‌توان به صورت سالانه مسؤولیت‌ها را عوض کرد. اما، برای انجام امور روزانه، مثل سرکشی به رختکن‌ها، مدیریت امور محوطه‌ی ورزش، بررسی وضعیت لباس‌های قرض گرفته شده و... تکلیف را چگونه باید مشخص کرد؟ در برخی از مدرسه‌ها افراد دیگری برای انجام این امور وجود دارند، ولی در مدرسه‌هایی که این شانس را ندارند، اعضای گروه باید انجام امور روزانه را به صورت مساوی تقسیم کنند و انجام دهند. طبیعتاً استفاده از امکانات مدرسه باید به صورت مناسب و با تشریک مساعی انجام شود. یک برنامه‌ی استاندارد تأیید شده برای دوره‌های تحصیلی گوناگون می‌تواند، پایه‌ای مناسب برای استفاده‌ی سالانه از تجهیزات و امکانات موجود در مدرسه باشد. از فرم‌های پیوست می‌توان به عنوان الگو در مدرسه‌ها و مناطق بهره گرفت و یا بر اساس آن‌ها فرم‌های دیگری طراحی کرد.

نمونه‌ی گزارش لوازم و تجهیزات

گزارش وضعیت لوازم و تجهیزات

پیشنهادات خراب تعمیر	وضعیت لوازم و تجهیزات کیفیت نامطلوب	کیفیت مطلوب
-------------------------	--	-------------

شرح لوازم و تجهیزات فوق توسط در داده شده است.

موارد بررسی شده‌اند و تجهیزاتی که در وضعیت نامطلوب هستند، از تجهیزات قابل مصرف تفکیک شده‌اند. مواردی که برای تعمیر مشخص شده‌اند، لازم است در حداقل زمان ممکن کنار گذاشته یا تعمیر شوند. بدین وسیله گزارش لوازم و تجهیزات رسیده را تأیید می‌کنم.

نام و امضای مدیر	تاریخ	فعالیت‌های فوق برنامه
نام و امضای تهیه کننده گزارش	تاریخ	به منظور رشد استعدادها، معلمان بر شرکت دانش‌آموزان در فعالیت‌های فوق برنامه مکرراً تأکید می‌کنند. برای ارائه‌ی ساده و بهتر لازم است، ضوابط و شرایط، سیاست‌ها، و نحوه‌ی هدایت و نظارت این فعالیت‌ها به صورت مکتوب به اطلاع دانش‌آموزان و والدینشان برسد. اجازه‌ی والدین برای انجام این فعالیت‌ها ضروری است؛ چه فعالیت‌هایی که توسط مدرسه حمایت می‌شوند، چه سایر رویدادهای ورزشی در مدرسه‌های دیگر. اگر چه اجازه‌ی والدین سبب تغییر یا کاهش توانایی‌ها و استعدادها نمی‌شود، ولی آگاهی شما را از اهمیت مشارکت آن‌ها نشان می‌دهد.
زیرنویس		
1. Vander simssen		
منابع		
1. سند راهبرد توسعه‌ی نظام جامع تربیت بدنی و ورزش. فروردین ۱۳۸۲.		
2. راهنمای برنامه‌ی درس تربیت دوره‌ی ابتدایی شورای عالی آموزش و پرورش (۸۴/۶/۱)		
3. Teaching middle school physical education. hommie s, MOHNSSEN-Human kinetics (2003).		